

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/82/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1213208810
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1213208810.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom s predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej v právnej veci žalobcu: B.. G.. W. O., D., U. XX.XX.XXXX, L. X, R., proti žalovanému: C. E., U. X.X.XXXX, A. XX, R., zastúpený: JUDr. Michal Ellinger, advokát, Wolkrova 41, Bratislava, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Groupama Garancia Bistisitó Zrt., konajúca prostredníctvom: Groupama Garancia poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, IČO: 47 236 060, Miletičova 21, Bratislava, o zaplatenia 31 420 eur titulom náhrady škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 17. mája 2017, č.k. 14C/71/2013-171, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalovaný a intervenient na strane žalovaného majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, žalovanému priznal proti žalobcovi 100% - tnú náhradu trov konania a intervenientovi na strane žalovaného priznal proti žalobcovi 100% - tnú náhradu trov konania. Poukázal na to, že žalobca sa svojou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenia sumy 31 420 eur na tom základe, že trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 2T/51/2011 zo dňa 9.5.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť 27.5.2011 bol žalovaný uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157/1,2 písm. a) TZ a odsúdený k podmienenému trestu odňatia slobody v trvaní 15 mesiacov, ktorý mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Trestného konania sa dopustil tak, že dňa 3.12.2009 o 12.35 hod., ako vodič vozidla O. H. nedal prednosť O. Q. Y.: R. XXX D., ktoré riadil žalobca. Žalobca utrpel zranenie, a to klínovitú zlomeninu prvého chrbtového obratla, otras mozgu, pohmoždeniny a odreniny tváre, odlomenie okrajov koruniek zubov 1 2 3 3, odreniny oboch rúk a predlaktí. Toto zranenie bolo zistené znaleckým posudkom prof. MUDr. Jozefa Lohnerta CSc. č. 76/2010. Žalobca sa riadne s nárokom na náhradu škody pripojil k trestnému stíhaniu žalovaného, bol však so svojím nárokom odkázaný na konanie vo veciach občianskoprávných. Pri nehode, ktorú zavinil žalovaný vznikla žalobcovi nasledovná škoda: bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia, náklady na hospitalizáciu a liečenie, ušlá mzda, náhrada vecnej škody (zničenie odevu, obuvi, hodínok). Žalobca v dobe nehody riadil osobné motorové vozidlo, ktoré bolo vo vlastníctve obchodnej spoločnosti KASOL, s.r.o.. Vozidlo sa stalo v dôsledku nehody neopraviteľným a bolo nutné ho zlikvidovať. Žalobca musel obchodnej spoločnosti uhradiť cenu vozidla v čase dopravnej nehody 9 000 eur a aj uhradiť spoločnosti čiastku, ktorú musela vynaložiť na odťah vozidla do servisu a zo servisu, na likvidáciu. Celkovo jej uhradil 13 300 eur. Ďalej poukázal na priebeh konania. Žalobca dňa 15.11.2013 žiadal pojednávanie odročiť, s tým, že založí do spisu potrebné listinné dôkazy na základe ktorých sa domáha danej sumy. Pojednávanie bolo odročené na 28.2.2014. Dňa 28.2.2014 požiadal žalobca o odročenie pojednávania z dôvodu, že

je služobne mimo územia SR a nepodarilo sa mu prebukovať letenku. Pojednávanie bolo odročené na 4.6.2014. Dňa 25.8.2014 žalobca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, ktoré bolo vytýčené na deň 4.6.2014 z dôvodu PN, čo aj zdokladoval. Pojednávanie bolo odročené na 3.10.2014. Dňa 29.9.2014 žalobca požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu dlhodobo naplánovaného vyšetrenia u MUDr. Tisovského. Pojednávanie bolo odročené na 11.2.2015. Na pojednávanie dňa 11.2.2015 sa nedostavil, pojednávanie bolo odročené na 25.3.2015. 12.2.2015 bolo súdu doručené ospravedlnenie žalobcu, že sa v deň pojednávania stal účastníkom dopravnej nehody. Dňa 24.3.2015 žalobca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní zo zdravotných dôvodov a aj z dôvodu, že doposiaľ nedošlo k podpísaniu dohody o právnom zastupovaní medzi ním a vybraným právnym zástupcom. Pojednávanie bolo odročené na 15.6.2015. Dňa 3.6.2015 požiadal o odročenie pojednávania žalovaný z dôvodu, že mu rozhodnutím Centra právnej pomoci bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci a bol mu určený advokát Mgr. Michal Bouška, ktorý pre zhoršenie zdravotného stavu nemôže vykonávať advokáciu, uzavrel s ním dohodu o ukončení zastupovania a má zámer požiadať Centrum právnej pomoci o pridelenie nového advokáta. Pojednávanie bolo odročené na 20.11.2015. Žalobca ani intervenient sa na uvedený termín pojednávania nedostavili. Pojednávanie bolo odročené na 9.3.2016, toto bolo zrušené z dôvodu PN sudcu. Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na 26.10.2016. 11.10.2016 bolo súdu doručené ospravedlnenie žalobcu, v ktorom žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že je v tom čase mimo územia SR. Pojednávanie bolo odročené na 25.1.2017. Žalobca sa na pojednávanie nedostavil, právny zástupca žalovaného žiadal pojednávanie odročiť. V popoludňajších hodinách bolo súdu doručené ospravedlnenie žalobcu z dôvodu PN, čo aj zdokladoval. Pojednávanie bolo odročené na 1.3.2017, na ktorom bol žalobca súdom poučený podľa § 153/1,2,3 C.s.p. a pojednávanie bolo odročené na 17.5.2017, s tým že žalobca založí do spisu v lehote 20 dní presnú špecifikáciu sumy 31 420 eur, z čoho pozostáva a založí do spisu listinné dôkazy preukazujúce odôvodnený nárok na vymáhanie tejto sumy. Žalobca sa dňa 17.5.2015 na pojednávanie nedostavil, hoci termín pojednávania vzal riadne na vedomie a hoci bol súdom riadne poučený podľa § 153/1,2,3 C.s.p. v lehote 20 dní žalovanú sumu nešpecifikoval ani nezaložil do spisu listinné dôkazy preukazujúce odôvodnený nárok na vymáhanie tejto sumy. 18.5.2017, t. j. deň po pojednávaní doručil žalobca do spisu ospravedlnenie a žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu, že bol služobne v Plzni a pokazilo sa mu auto. Keďže žalobca sa riadne a včas neospravedlnil, termín pojednávania vzal na vedomie, dňa 17.5.2017 prejednal vec podľa § 180 C.s.p. v jeho neprítomnosti. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu číslo konania 2T/51/2011 zistil, že žalobca si dňa 16.3.2010 uplatnil nárok na náhradu spôsobenej škody vo výške, ktorú vyčíslil dodatočne. Tak isto v zápisnici o výsluchu svedka si žalovaný uplatnil, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému nahradiť mu spôsobenú škodu, ktorú vyčíslil dodatočne. Žalobca napriek tomu, že bol súdom riadne poučený v zmysle § 153/1,2,3 C.s.p. v lehote 20 dní žalovanú sumu nešpecifikoval, ani nezaložil do spisu listinné dôkazy preukazujúce odôvodnený nárok na vymáhanie ním uplatnenej žalovanej sumy. Dospel tak k záveru, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, neosvedčil výšku ani oprávnenosť žalovanej sumy, a preto žalobu žalobcu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, z dôvodu, že neboli splnené procesné podmienky, bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je zmätočné. Poukázal na to, že na pojednávanie 17. 5. 2017 sa z vážnych dôvodov nemohol dostaviť pričom sa riadne a včas ospravedlnil a žiadal o odročenie pojednávania. Z ospravedlnenia bolo zrejmé, že nastali neočakávané skutočnosti, ktoré mu nemohli byť vopred známe, a ktoré boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť, a preto ich súd za danej situácie mohol považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie konania a konanie odročiť. Bolo mu odopreté jeho právo na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom. Súd nezabezpečil primeraný vzťah proporcionality medzi legitímnym cieľom spočívajúcim v zabezpečení dodržiavania formálnych požiadaviek na odročenie pojednávania a jeho právom na prístup k súdu za účelom prerokovania žaloby v jeho prítomnosti, čím došlo k porušeniu jeho práva na prístup k súdu. Vytýkal súd prvej inštancie, že neakceptoval, že prípad je do určitej miery zložitý kvôli nevyhnutnosti posudzovať poškodenie na zdraví znalcami. Procesnú zložitosť zapríčinil okrem iného jeho pokročilý vek, pracovná zaneprázdnenosť, hlavne práca mimo SR v zahraničí a taktiež zlý zdravotný stav a povaha dôkazov, ktoré mali byť vykonané a posúdené.

Súd požadoval od neho znalecký posudok, napriek tomu, že predložil emailovú odpoveď znalca, že znalecký posudok 76/2010 si môže vyžiadať z trestného spisu, ktorý je založený na tom istom súde, súd si ho však nevyžiadal. Taktiež sa nemohol dostať k listinným dôkazom u obchodných spoločností, ktoré svoje aktivity už nevykonávajú. Bolo nutné prehľadávať archívy účtovných dokladov, firemných dokladov a došlej a odoslanej pošty. Na pojednávaní 1. 3. 2017 mal so sebou nové listinné dôkazy v jednom vyhotovení, s tým, že ich krátkou cestou odovzdá súdu, dosiaľ však nemal možnosť svoju žalobu ústne na pojednávaní predniesť. To že nemohol predložiť doklady na pojednávaní považoval za šikanu súdu a je pre neho nepochopiteľné, prečo má dávať špecifikáciu súm náhrady škody, keď zákon ukladá v žalobe uvádzať len celkové sumy, špecifikácia sa predsa vykoná na pojednávaní, kde súd rozhodne, ktorá položka sa priznáva, ktorá sa nepriznáva. Preto sa rozhodol špecifikáciu spolu s dôkaznými listinami predložiť na pojednávaní 17. 5. 2017. Poukázal tiež na to, že sudcovská koncentrácia konania má pre súd iba poriadkový charakter. Zopakoval, že nemal možnosť ústne predniesť žalobu a navrhnuť ďalšie dôkazy a že žalovaného vyzval na plnenie a ten nereagoval. Namietal, že by bol nárok uplatnený po uplynutí premlčacej doby. Záverom špecifikovali jednotlivé položky náhrady škody a na ich preukázanie založil do spisu listinné dôkazy.

3. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v odôvodnení jeho rozsudku, žalobca v súdom uloženej lehote a napriek poučeniu podľa § 153 C.s.p. nepredložil špecifikáciu sumy, z ktorej pozostáva ním uplatňovaný nárok na náhradu škody a ostatné listinné dôkazy, ktoré by preukazovali oprávnenosť a dôvodnosť ním uplatňovaného nároku. Žalobca neunesol dôkazné bremeno, nakoľko nepreukázal výšku škody a právny nárok na náhradu škody, ktorý bol predmetom konania. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

4. Intervenient vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na to, že na pojednávaní dňa 1. 3. 2017 súd poučil žalobcu o sudcovskej koncentrácii konania v zmysle § 153 C.s.p. a zároveň bol žalobca vyzvaný, aby v lehote 20 dní od dňa konania pojednávania založil do spisu presnú špecifikáciu žalovanej sumy a ostatné listinné dôkazy, pričom bol aj poučený, že je povinný uplatniť prostriedky procesného útoku včas. Žalobca napriek uvedenej výzve a poučení o sudcovskej koncentrácii konania nezaložil do spisu žiadne listinné dôkazy preukazujúce jeho nárok. Nedostavil sa ani na pojednávaní 17. 5. 2018 a nepredložil na ňom žiadne dôkazy preukazujúce jeho nárok. Pretože nebol daný žiadny dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania súd prvej inštancie správne postupoval v zmysle § 182 C.s.p. a za prítomnosti právneho zástupcu žalovaného a právneho zástupcu intervenienta na pojednávaní vyhlásil rozsudok. Žalobca v dostatočnom predstihu vedel, kedy sa bude konať pojednávanie, a preto si mal vopred zabezpečiť účasť na nariadenom pojednávaní a pokiaľ bol na služobnej ceste, mal sa v dostatočnom časovom predstihu ospravedlniť. Jeho ospravedlnenie bolo neskoré a neobsahovalo ani žiadnu dôležitú okolnosť, pre ktorú by mal súd konanie odročiť. Nakoľko žalobca v lehote 20 dní od pojednávania nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, postupoval súd prvej inštancie v súlade so zákonom. Žalobcovi poskytol dostatočné množstvo času na to, aby vedel preukázať svoj žalobný nárok. Pokiaľ sa žalobca v odvolaní opieral o dôkazy, ktoré neboli pred súdom prvej inštancie doložené, uviedol, že nie je možné, aby odvolací súd ich zohľadnil, pretože prostriedky procesného útoku je možné v zmysle § 366 C.s.p. uplatniť v odvolacom konaní len vtedy, ak ich odvolateľ nemohol bez svojej viny uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalobca týmito dôkazmi disponoval v čase prvoinštančného konania, a teda svojím vlastným zavinením ich súdu nepredložil. Žalobca tak neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal dôvodnosť požadovaného nároku, neosvedčil výšku ani oprávnenosť žalovanej sumy napriek tomu, že bol súdom vyzvaný a poučený o príslušných právach a povinnostiach. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

6. Právo strany, aby jej vec bola prejednaná verejne a v jej prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, nemožno chápať ako absolútne právo tak, že by súd nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez jej prítomnosti, ale tak, že je povinný strane poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva, a preto Civilný sporový poriadok ukladá v ust. § 178 ods. 2 súdu povinnosť predvolať stranu na pojednávanie tak, aby mala dostatok času na prípravu na pojednávanie, pričom je výlučne na strane, či využije svoje právo zúčastniť sa pojednávania. Ak strane bráni určitá prekážka v účasti na pojednávaní, mala by z tohto dôvodu požiadať o odročenie pojednávania a oznámiť súdu dôvod tejto žiadosti.

Dôvod na odročenie pojednávania na návrh neprítomnej; riadne a včas predvolanej; strany, musí byť dôležitý. Návrh na odročenie pojednávania je podložený dôležitým dôvodom vtedy, ak strana tvrdí také skutočnosti, ktoré sú vzhľadom k svojej povahe spôsobilé jej neúčast' na pojednávaní ospravedlniť, teda ktoré nielen jej, ale komukoľvek inému za rovnakých okolností, by neumožňovali sa na pojednávaní zúčastniť a súčasne sú vážne (dôležité), nepredvídateľné, resp. neočakávané, neodvrátiteľné a náhle. Je na strane, aby najneskôr do rozhodovania súdu o návrhu na odročenie pojednávania, existenciu ňou tvrdeného dôležitého dôvodu hodnoverne preukázala pripojenými dôkazmi, v opačnom prípade zostáva návrh na odročenie pojednávania len v rovine nepodložených tvrdení, na ktoré nemožno vziať zreteľ.

7. V zmysle § 183 ods. 1 C.s.p. pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

8. Ako vyplýva už z vyššie uvedeného, žiadosť o odročenie pojednávania je podložená dôležitým dôvodom relevantným v zmysle § 183 ods. 1 C.s.p. spravidla vtedy, ak strane bráni zúčastniť sa na pojednávaní taká okolnosť, ktorá je podstatná (z hľadiska možnosti uskutočniť pojednávanie), nepredvídateľná (v tom zmysle, že strana nemohla vedieť, že nastane) a ospravedliteľná (strana urobila všetko pre to, aby sa súdom nariadené pojednávanie mohlo uskutočniť v jej prítomnosti, z objektívnych dôvodov sa jej to ale nepodarilo).

9. V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že na prvom pojednávaní vo veci dňa 15.11.2013 prítomný žalobca žiadal pojednávanie odročiť s tým, že založí do spisu potrebné listinné doklady, na základe ktorých sa domáha žalovanej sumy. Konajúci súd stanovil žalobcovi lehotu do konca decembra 2013 a pojednávanie odročil na deň 28.02.2014. Na toto pojednávanie sa žalobca nedostavil z dôvodu služobného pobytu v USA. Pojednávanie bolo odročené na 04.06.2014 s tým, že žalobca bol vyzvaný v lehote 14 dní založiť do spisu listinné dôkazy pod hrozbou poriadkovej pokuty. Na toto pojednávanie žalobca ospravedlnil neúčast' z dôvodu pracovnej neschopnosti. V súvislosti s pojednávaním dňa 03.10.2014 bol opätovne žalobca vyzvaný pod hrozbou poriadkovej pokuty doložiť do spisu listinné dôkazy. Na toto pojednávanie sa žalobca nedostavil a žiadal ho odročiť z dôvodu neustáleho odsúvania termínu vyšetrenia MUDr. Tisovského. Na ďalšie pojednávanie 11.02.2015 sa žalobca bez ospravedlnenia nedostavil, a preto bol predvolaný pod hrozbou poriadkovej pokuty a predvedenia na ďalšie pojednávanie, na ktoré ospravedlnil neúčast' a žiadal o jeho odročenie z dôvodu kolízie vozidiel v ranej špičke, kde bol jedným z poškodených. Pojednávanie 25.03.2015 žiadal žalobca odročiť z vážnych zdravotných dôvodov. Na pojednávanie 20.11.2015 sa žalobca bez ospravedlnenia nedostavil a bol predvolaný pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty a predvedenia. Pojednávanie dňa 26.10.2016 žiadal žalobca odročiť, nakoľko bol odcestovaný v USA. Na pojednávanie dňa 25.01.2017 sa žalobca bez ospravedlnenia nedostavil. Na pojednávanie dňa 01.03.2017 sa žalobca dostavil s tým, že bol poučený o sudcovskej koncentrácii konania. Na ďalšie pojednávanie dňa 17.05.2017 sa žalobca bez včasného ospravedlnenia nedostavil a konajúci súd vec prejednal v jeho neprítomnosti. Dňa 18.05.2017 žalobca žiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 17.05.2017, keďže bol služobne v Plzni do 16.05.2017 a na ceste domov mal vážnu poruchu auta.

10. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď prejednal vec na pojednávaní dňa 17.05.2017 v neprítomnosti žalobcu, ktorý sa na pojednávanie bez predchádzajúceho ospravedlnenia nedostavil. S poukazom na vyššie uvedené (bod 9) považuje odvolací súd konanie zo strany žalobcu za účelové a vzhľadom na jeho pasivitu v konaní pred súdom prvej inštancie nadobudlo intenzitu zneužitia práva, ktoré v zmysle čl. 5 C.s.p. nepožíva právnu ochranu, a preto bol postup súdu prvej inštancie v súlade so základnými princípmi vyplývajúcimi z článku 17 C.s.p. Žalobca po tom, ako sa viackrát nedostavil na pojednávanie pre prekážky na jeho strane, nekonal v súlade so zásadou, podľa ktorej právo patrí bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným). Žalobca sa aktívne nezaujímal o náležitú ochranu, uplatnenie a výkon svojich práv, uprednostňoval svoje súkromné záležitosti na úkor riadneho výkonu práv v konaní, a spoliehal sa na náhodu, hoci mohol predvídať; vzhľadom na jeho osobné pomery; možnosti vzniku komplikovaných situácií sťažujúcich výkon práv a ich uplatnenie v súdom stanovených lehotách. Prejednanie a rozhodnutie veci v neprítomnosti žalobcu nemalo v danom konaní za následok porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces. Súd prvej inštancie vytvoril žalobcovi opakovanú procesnú možnosť zúčastniť sa na pojednávaní a na ňom realizovať procesné právo strany na prerokovanie veci v jej prítomnosti, táto procesná možnosť nebola žalobcom využitá.

11. Žiadosť strany o odročenie pojednávania - vo všeobecnosti - nesmie byť zneužívaná na iné účely. Nesmie byť zneužívaná na sťaženie alebo zmarenia plnenie úloh súdu a jeho postupu pri zabezpečovaní účinnej ochrany práv a záujmov iných fyzických a právnických osôb (čl. 2 C.s.p.). Na strane žalobcu v prevažnej miere nešlo o objektívne dôvody brániace mu v účasti na pojednávaní, prekážky na

jeho strane mali väčšinou povahu subjektívnych okolností, ktoré mohol a mal vopred predvídať a vzhľadom na existenciu ktorých mal zvážiť; pred tým ako dňa 25.03.2013 podal žalobu na súd; či mu budú umožňovať riadne vykonávať práva a povinnosti a či bude schopný dostavovať sa na súdne pojednávania a plniť pokyny súdu. Zaneprázdnenosť žalobcu nemôže byť na ťarchu a ujmu práv protistrany.

12. V danom prípade sa žalobca žalobou, doručenou súdu dňa 25.03.2013, domáhal zaplata sumy vo výške 31 420 eur titulom náhrady škody, ku ktorej došlo pri dopravnej nehode dňa 03.12.2009, pri ktorej utrpel úraz. V rámci opisu rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa samotného predmetu konania, žalobca uviedol, že mu vznikla škoda: bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia, náklady na hospitalizáciu a liečenie, ušlá mzda, náhrada vecnej škody (zničenie odevu, obuvi, hodínok). Poukázal tiež na to, že vozidlo sa stalo v dôsledku nehody neopraviteľným a musel zaplatiť cenu vozidla 9 000 eur a aj uhradiť čiastku na odťah vozidla do servisu a zo servisu na likvidáciu. Celkovo uhradil 13 300 eur. Na preukázanie svojich tvrdení navrhoval vykonať dokazovania výsluchom strán, trestným spisom (obžaloba, trestný rozkaz, znalecký posudok), potvrdením o výške ušlej mzdy, o vyradení vozidla z evidencie, výzvou k úhrade.

13. Podľa čl. 5 Základných princípov C.s.p. zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prietahom v konaní. Podľa čl. 8 Základných princípov C.s.p. sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Z čl. 10 ods. 1 Základných princípov C.s.p. vyplýva stranám povinnosť postupovať v konaní v súlade so zákonom a podľa pokynov súdu. Súd môže určiť stranám záväznú procesnú lehotu na niektoré procesné úkony (čl. 10 ods. 3 Základných princípov C.s.p.). S týmito zásadami je spojená aj povinnosť strán sporu uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania (§ 153 ods. 1 C.s.p.).

14. Prostriedky procesného útoku a procesnej obrany podliehajú koncentrácii konania, ktorá vychádza z procesnej povinnosti riadneho vedenia sporu. Strany sporu sú povinné rešpektovať pokyny súdu smerujúce k prejednaniu sporu, pričom zákon umožňuje súdu určiť stranám záväznú lehotu na predloženie vyjadrení obsahujúcich skutkové tvrdenia, prípadne na predloženie návrhov na vykonanie dôkazov s tým, že v prípade nedodržania predmetnej lehoty súd nemusí na neskôr predložené tvrdenia alebo návrhy prihliadať, čo predstavuje procesnú preklúziu práva. Účelom sudcovskej koncentrácie konania bolo zabezpečiť rýchlosť, efektívnosť a hospodárnosť súdneho konania, zabrániť zdržiavaniu konania, motivačne pôsobiť na strany sporu, aby robili procesné úkony včas a zamedziť tak špekulatívnemu postupu strán (napr. v podobe oneskorene predkladaných vyjadrení obsahujúcich nové skutkové tvrdenia alebo nové návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania) smerujúcemu k zbytočnému predlžovaniu konania (a k vzniku prietahov v konaní a nákladov konania), a zabezpečiť tak, aby poskytnutie súdnej ochrany bolo rýchle a účinné. Táto skutočnosť je o to výraznejšia, ak je strana sporu zastúpená advokátom, ktorý by mal chápať význam a dôsledky sudcovskej koncentrácie konania, a ktorý by mal mať dostatočné vedomosti na to, aby posúdil, že nerešpektovanie výzvy súdu spojenej so sudcovskou koncentráciou môže mať za následok stratu sporu na strane svojho klienta.

15. Sudcovská koncentrácia konania sa pritom vzťahuje aj na konania, ktoré začali pred 1. júlom 2016 (t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), keďže prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 C.s.p. vo svojej druhej vete vylučuje použitie iba spätnej sudcovskej koncentrácie, čo vychádza z toho, že sporové strany nemožno sankcionovať "do minulosti", v ktorej právna úprava sudcovskej koncentrácie neexistovala, a nemohla sa ani v niekoľko rokov trvajúcim spore ani rozumne predpokladať, čím je vyjadrený ústavný princíp dôvery subjektov práva v objektívne právo (k tomu viď aj: Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck: Praha, 2016, s. 1497). V predmetnej veci sa však o prípad spätnej sudcovskej koncentrácie nejednalo.

16. Z nálezov Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 530/2018 uverejnených v Zbierke nálezov a uznesení pod č. 89/2018 vyplýva záver, že podľa ktorého sudcovskú koncentráciu konania uplatňuje príslušný sudca podľa vlastnej úvahy, a preto spadá do jeho kompetencie rozhodnúť, či na prostriedok procesného útoku či obrany, ktorý strana mohla predložiť už skôr, ako by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, bude prihliadať.

17. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie vyzýval žalobcu v priebehu konania; a to aj pod hrozbou poriadkovej pokuty; na predloženie listinných dôkazov. Na pojednávaní dňa 01.03.2017 uznesením uložil žalobcovi, aby v lehote 20 dní založil do spisu presnú špecifikáciu sumy 31 420 eur z čoho pozostáva a založil do spisu listinné dôkazy preukazujúce odôvodnený nárok na vymáhanie si tejto sumy a zároveň ho v súlade s § 153 C.s.p. poučil o sudcovskej koncentrácii konania. Žalobca zostal nečinný, na výzvu súdu nereagoval; hoci ako tvrdil mal listiny k dispozícii; a bez ospravedlnenia sa nedostavil na ďalšie pojednávanie dňa 17.05. 2017, na ktorom súd vec prejednal v jeho neprítomnosti.

18. Správne súd prvej inštancie vyvodil z pasivity žalobcu procesnoprávny následok (sankciu) v podobe neunesenia povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti. Napriek výzve a poučeniu si žalobca uloženú povinnosť bez akéhokoľvek ospravedlnenia nesplnil. Žalobca nerešpektoval výzvu súdu na uvedenie rozhodujúcich tvrdení a predloženie dôkazov v záväznej procesnej lehote spojenej so sudcovskou koncentráciou konania, čím došlo k procesnej preklúzii jeho práva predkladať v neskoršom štádiu konania nové skutkové tvrdenia a dôkazy. Je nepochybné, že žalobca v rozpore s platnou a účinnou právnou úpravou nerešpektoval pokyny súdu, čím došlo k sudcovskej koncentrácii konania, v dôsledku čoho zaniklo jeho oprávnenie predkladať súdu tvrdenia a dôkazy, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania na základe záväznej výzvy súdu prvej inštancie.

19. Žalobca v danom prípade; ani v rámci sudcovskej koncentracie konania; skutkovo nevymedzil jednotlivé položky, z ktorých mala pozostávať žalovaná suma a neuviedol ani v akej výške sa domáha náhrady škody za jednotlivé položky, z akého počtu bodov vychádzal pri uplatňovaní bolestného a SSU a v akej výške si tieto nároky uplatňuje, aké náklady na hospitalizáciu a liečenie mu vznikli, v akej výške a za aké obdobie sa domáha ušlej mzdy, a z akých položiek pozostáva náhrada vecnej škody. Z obsahu žaloby nebolo zrejmé ani to, či je v žalovanej sume zahrnutá aj cena vozidla a náklady na odťah. Súd správne vyzval žalobcu na uvedenie ďalších rozhodujúcich skutočností a predloženie dôkazov, keď konajúcemu súdu neprináležalo v danej veci aktívne prevziať iniciatívu a zisťovať z listinných dôkazov; z trestného spisu, resp. zo znaleckého posudku; čo je predmetom konania po skutkovej stránke. Pokiaľ sa žalobca odvolával na znalecký posudok založený v trestnom spise, odvolací súd poukazuje na to, že absenciu rozhodujúcich skutočností v žalobe nemožno nahrádzať odkazom na listinné dôkazy; súdu tak neprináležalo zo znaleckého posudku založeného v trestnom spise zisťovať, za aké poškodenia zdravia bolo žalobcovi priznané bodové ohodnotenie, v akom počte bodov a v akej výške mu vznikol nárok. Súd je viazaný aj skutkovým vymedzením žalobného nároku a nemôže priznať plnenie za niečo, čo žalobcom nebolo uplatňované, resp. priznať iné práva než boli navrhované. V kontradiktórnom procese je neprípustné, aby súd iniciatívne zisťoval z predložených dôkazov to, čo strana v konaní netvrdila, naopak jeho úlohou je zisťovať z predložených dôkazov, či strana nimi preukázala to, čo v konaní tvrdila.

20. Žalobca opakovane dostal reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť listinné dôkazy a špecifikovať svoje nároky, žalobcovi konajúci súd poskytol až neštandardne široký priestor v konaní navrhnúť a predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd prvej inštancie nevybočil pri uplatňovaní sudcovskej koncentracie z medzí základných zásad a princípov, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok a postup súdu prvej inštancie, na základe ktorého dospel ku konečnému verdiktu, zodpovedá kontradiktórnosti sporového konania, v rámci ktorého bolo za rovnakých procesných podmienok oboch stranám umožnené uplatniť svoj vplyv na konečné meritórne rozhodnutie súdu realizáciou ich procesných práv navrhovať a predkladať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, a nadväzne na uvedenú zásadu konajúci súd zákonným spôsobom vyhodnotil procesnú aktivitu oboch strán a túto následne náležite premietol do svojich záverov, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Z práva na spravodlivý súdny proces pre žalobcu nevyplývalo právo na to, aby sa okresný súd stotožnil s jeho názormi a predstavami a aby rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami. Súd prvej inštancie tak posúdil a uplatnil zodpovednosť strán za unesenie dôkazného bremena na základe prípustných, t.j. riadne a včas uplatnených prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany a postupom zlučiteľným s princípom rovnosti zbraní.

21. Nové prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, sú spôsobilým odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1, písm.g/ C.s.p. za splnenia podmienok podľa ust. § 366 C.s.p., za predpokladu, že sú právne významné z hľadiska rozhodnutia vo veci samej a v ich dôsledku súdom prvej inštancie zistený skutkový stav nemôže obstáť.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol riadne poučený podľa § 153 C.s.p. uplatniť prostriedky procesného útoku v rámci sudcovskej koncentracie konania. So zreteľom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobcom predložené dôkazy v odvolacom konaní sú novými dôkazmi, ktoré ním neboli;

napriek poučeniu o sudcovskej koncentrácii; riadne a včas predložené v konaní pred súdom prvej inštancie, a za stavu, keď žalobca neuviedol žiaden z predpokladov ich prípustnosti v odvolacom konaní v zmysle § 366 C.s.p., nie sú spôsobilé založiť odvolací dôvod podľa § 365 ods.1, písm. g/ C.s.p. Žalobca sám svojím nedbalým prístupom k plneniu si svojich procesných povinností zavinil, že neboli predložené v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto nemohol na tieto oneskorene žalobcom predložené nové dôkazy prihliadnuť a v odvolacom konaní preto vychádzal zo skutkového stavu ustáleného súdom prvej inštancie na základe tých vykonaných dôkazov, ktoré boli stranami navrhnuté riadne a včas. Vzhľadom na následky sudcovskej koncentrácie; v podobe procesnej preklúzie; odvolací súd nemohol prihliadnuť ani na špecifikáciu náhrady škody žalobcom v podanom odvolaní. Ak si totiž strana v určitej lehote (do konca procesného štádia) svoju procesnú povinnosť nesplní, jej procesné právo sa tým prekluduje, čo znamená, že neskôr ho nebude môcť uplatniť, resp. že odvolací súd na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr nebude prihliadať, okrem výnimiek vymenovaných v § 366 C.s.p.

23. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobcom uplatňované odvolacie dôvody neboli podložené takými relevantnými argumentmi, ktoré by boli spôsobilé spochybniť zákonnosť postupu súdu prvej inštancie, a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a žalovanému a intervenientovi na jeho strane, ktorí mali v odvolacom konaní úspech, priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).